

Jazyk a styl čechoamerických periodik 19. století

Lucie Skružná, 3. ročník ČJL FF UK

Struktura referátu

- Česká migrace do USA
- Komunity a česká kultura
- První čechoamerická periodika
- Funkce, obsah, redaktoři
- Hypotézy

Česká migrace do USA

- českou emigraci nejlépe popsal L. Šatava
 - 1848 – 1879 cca 100 000 osob
(ročně asi 1–7000 přistěhovalců)
 - 80. léta – 1900 cca 115 000 osob
(ročně 3–12 000)
 - 1900–1914 cca 135 000 osob
(ročně 3–13 000)

Komunity a česká kultura v USA

- městské komunity
- venkovské osady
- 50. léta 19. stol. – první české školy
 - tělovýchovné spolky, čtenářské spolky...

První čechoamerická periodika

- **Milwaukeeer Flugblätter** – 1852 (Vojta Náprstek) první české noviny v Americe psané německy
- **Slowan Amerikánský** – 1. 1. 1860 v Racine (František Kořízek)
- **Národní Noviny** – 21. 1. 1860 v St. Louis (Jan Bolemil Erben)
- **Slávie** – 30. 10. 1861 v Racine (F. Kořízek, J. B. Letovský, F. Mráček)

Funkce a obsah prvních periodik

- Funkce
 - integrace, informace, vzdělávání, kulturní a jazykový vliv
- Obsah
 - novoroční úvodníky
 - poučné a vzdělávací články
 - zpravodajství
 - praktické informace
 - osobní a rodinné zprávy, inzeráty

1865, r. IV. 11. srpna č. 218

„Kde je?“

Pan Dvořák sládek z Šenor u
Dobřichovi, hledá ho jeho krajan Fr.
Křeněk 74 South Polk St. Chicago Ill.

J. Vrána jenž bydlel v Clevelandu.
Kdoby o něm věděl ať laskavě podá o
něm zprávu redakci t. listu.

Hypotézy

1. Jazyk krásné literatury konzervuje češtinu × vliv mluveného jazyka
2. Vliv jinojazyčného prostředí
3. Vliv nářečí

Příklad 1

A....ahá!Vojtíšek!

Vojtěch Hruby

Já jsem člověk, co spravuje sluneční hodiny,
které pak ukazují i když slunce nesvítí.

Ale to není všecko co umím. Dělán krom toho
všecky kolářské práce, a je jich tuze mnoho,
abych je zde vypočítával; kdo však mne navštíví,
tomu to povím od a až po ypsilon.

Nepotřebuju víc práce než mám, ale našim
krajanům posloužím vždy dříve a laciněji než
jiným.

S úctou
nahoře.

Jako

V Racine, dnes, tohoto roku.

Příklad 2

3rd ⇒ 3^{ho} listopadu 1865

Literatura

- JAKLOVÁ, Alena. *Čechoamerická periodika 19. století*. Brno : CERM, 2006.
- KUČERA, Karel. *Český jazyk v USA*. Praha : UK, 1990.
- ŠATAVA, Leoš. *Migrační procesy a české vystěhovalectví 19. století do USA*. Praha : UK, 1989.